

POVRATEK HABSBURŽANOV JE ZAENKRAT NEMOGOČ

STALIŠČE MALE ANTANTE SE Z OZIROM NA HABSBURŽANE NI NITI ZA LAS IZPREMENILO

Mala antanta je združena proti Habsburžanom, ker pomenijo vojno nevarnost za osrednjo Evropo. — Ne smejo se vrniti niti kot navadni državljani. — Habsburžani bi ščuvali Hrvate, naj se odcepijo od Jugoslavije.

DUNAJ, Avstrija, 16. julija. — Komaj je republikanska Avstrija odpravila protihabsburške postave in Habsburžanom vrnila njihovo imetje, ko je prišel oster odgovor od Male antante v obliki na prvi strani objavljenega članka v uradnem glasilu čechoslovaške vlade.

V ostrejših besedah kot kdaj poprej od leta 1918 ta list, ki stoji pod nadzorstvom zunanjega ministra dr. Edwarda Beneša, izjavlja, da so države Male antante do zadnjega moža edine v tem, da nikdar ne bodo trpele, da bi Habsburžani pod katerimikoli pogoji zasedli avstrijski prestol, ali pa da bi se bivša cesarica Zita in njen sin nadvojvoda Oton naselila v Avstriji, pa bilo tudi kot navadna državljana.

Odločno zavrača vsako govorico, da bi Čehoslovaška rajši privolila, da se Habsburžani vrnejo v Avstrijo, kot pa da bi se Avstrija priklopila k Nemčiji, izjavlja praški list:

"Vsakdo, ki pozna položaj, kakoršen je v srednji Evropi, ve, da nobena država Male antante ne more dovoliti povratek Habsburžanov v Avstrijo in o tem tudi ne mara razpravljati. Stališče Male antante se od svetovne vojne v tem oziru ni premenilo niti za las.

"Nobena država ne bo trpela, da bi se kak odgovorni zastopnik habsburške dinastije naselil v sosedni Avstriji. Cela Mala antanta je pripravljena sprejeti zadnje posledice svojega sklepa, da nasprotuje ne samo obnovitvi monarhije, temveč tudi povratku Otona in Zite na avstrijsko zemljo.

"Ponovno vstoličenje naših bivših zatiralcev v Avstriji ali Madžarski bi prineslo tak nered in vojno, da bi jo Evropa komaj mogla prenesti.

"Enako nespametno je govorjenje, da so Habsburžani najboljša jamaščina proti anšlussu. Poskus obnovitve monarhije bi vrgel Malo antanto v zvezo z Nemčijo proti Habsburžanom.

"Jugoslavija ima dovolj povoda, da smatra anšluss za sebe kot manjše zlo, ker ve, da bodo Habsburžani zopet delali, kot so delali prej, namreč da bodo sejali spore ob svojih mejah ter bodo podžigali nezadovoljnost med Hrvati.

BEOGRAD, Jugoslavija, 16. julija. — Četudi ni bilo izdano uradno poročilo o dolgi konferenci, katero je imel regent princ Pavel z romunskim kraljem Karolom, je dobro poučenim krogom znano, da je bil poglaviti predmet njenega razgovora vprašanje glede obnovitve avstrijske monarhije pod Habsburžani. Jugoslavija in Romunska sta v popolnem sporazumu, da se je proti tej nameri treba boriti z vsemi možnimi sredstvi, ker obnovev pomeni veliko vojno nevarnost v srednji Evropi.

Kako odločna je Jugoslavija v tej zadevi, je razvidno iz uradnega članka v "Politiki", ki ostro napada Habsburžane zaradi prejšnjega postopanja s svojimi podaniki. "Politika" pravi, da zavračajo Habsburžane vse nasledstvene države bivše avstro-ogrske monarhije.

Dalje pravi "Politika", da naj bi zapadne države, ki z brezbriznostjo ali celo z odobravanjem gledajo na korakanje dogodkov v Avstriji, spoznale, da bi obnovev monarhije imela za posledico premembo politike v osrednji Evropi.

Mussolini bo nastopil kot vrhovni poveljnik

"OSSERVATORE" OBSOJA NEMČIJO

Papeževo glasilu pravi, da Nemčija krši konkordat. — Sterilizacija je proti katoliškemu nauku.

Vatikan, 16. julija. — Vatikansko glasilu "Osservatore Romano" ostro napada nazijško Nemčijo, ker se je nemška vlada že trikrat pregrešila proti določbam konkordata, ki ga je sklenila s sveto Stolico, posebej s tem, ker sili katoličane, da se podvržejo sterilizacijski postavi.

— Že nekaj časa, — pravi papeževo glasilu, — preživljajo nemški katoličani hude čase, ker zagovarjajo svoje dognane, katoliški moralni nauk in svoje pravice. Tako je nastal mučen položaj. Pa to je nerazumljivo — ne samo, ker ni v soglasju z javnimi obljubami, katere je dal kancelar, ko je prevzel vlado, da bo spoštoval katoliško cerkev in priznaval že prej sklenjeni konkordat; tudi zato, ker je v popolnem nasprotju s konkordatom, ki je bil sklenjen 20. julija 1933 in ki daje nemškim katoličanom svobodo veroizpovedanja in javnega opravljanja cerkvenih obredov.

Spčetka so mislili katoličani, da bo nasprotje proti katoliški cerkvi omejeno samo na voditelje paganskega verskega gibanja in da ga vlada ne bo podpirala. Sedaj pa se je, kot pravi "Osservatore", izkazalo, da je nasprotstvo proti katoliški cerkvi uradnega značaja.

DVAJSET KONGRESNIKOV V BOLNISNICAH

Washington, D. C., 16. julija. — Dr. George W. Calver, ki je pridržen kongresu kot zdravnik, je rekel, da se nahaja v sedanjem času v raznih bolnišnicah najmanj dvajset kongresnikov.

KRIKI PREPLAŠILI ODVAJALCE

Portland, Ore., 16. julija. — V hišo, kjer živi 13letna Nelva McCrary pri svojih stariših, so se splazili tri neznanca. Dekleta so zvezali in jo odnesli. Začela je pri kričati ter je s tem opozorila sosedo. V bližini hiše so jo izpustili in pobegnili. Ker je njena družina revna, je najbrž niso hoteli odvesti v namenu, da bi kolektali odkupnino.

Javno mnenje je zadovoljno, da ni mogoče več dvomiti o trdni fronti Male antante proti vrnitvi Habsburžanov. Ta solidarnost bo tudi prečrtala spletke onih francoskih krogov, ki so svetovali Jugoslaviji, da bi dala prednost Habsburžanom pred anšlussom. Ta solidarnost treh držav Male antante bo tudi odločevala v nameravani podnavski pogodbi.

NAPAD NA MEHIŠKE ŠTUDENTE

Dijaki so skušali odstraniti fašističnega guvernerja države Tabasco. Troje usmrčenih, šest pa težko ranjenih.

Mexico, Mehika, 16. julija. — Skupina dijakov, ki si je nadelo nalogo odstraniti fašističnega guvernerja države Tabasco in bivšega ministra v Cardenasovem kabinetu Tomasa Garrida A. Canabala, je bila na ulici napadena s strojnimi puškami.

Trije dijaki, ki so prejšnji dan z aeroplanom dospeli iz Mexico v Villa Hermosa, so bili na mestu mrtvi, šest pa jih je bilo težko ranjenih. Pri tem je bil tudi ubit nek kmet, ki je bil pomešan med dijake.

Odvetni Rodolfo Brito Fouchier, ki je vodil dijake v Villa Hermosa, je vojni departament naprosil za pomoč. Preživeli dijaki so zbežali v neko hišo, ki je obkoljena z "rdečesrajniki", policijo in vojaštvom in se ne upajo na ulico.

Rdečesrajniki pripadajo organizaciji, ki jo je ustanovil Canabal in je posebno sovražna cerkvi.

DVATISOČ PAROV JE POROČIL

Washington, D. C., 16. julija. — K protestantskemu pastoru Rev. Johnu E. Briggsu, ki je star 62 let, sta prišla sinoči fant in dekle ter ga zaprosila, naj ju poroči.

— Jaz in vidva smo na istem stališču — jima je rekel. — Dva tisoč parov sem poročil, sedaj pa iščem pastora, ki bi poročil mene.

Zenska, s katero se namerava poročiti, je stara 46 let.

RAJE BI BIL BIČAN KOT DA BI GA ZAPRLI

Baltimore, Md., 16. julija. — Mrs. Emma Hickman je prosila sodnika, naj raje z bičanjem kaznuje njenega moža kot da bi ga za štirinajst dni zaprl. Njen mož je bil aretiran in obsojen zaradi nespodobnega obnašanja. Žena je utemeljevala svojo prošnjo s tem, da ima dva otroka ter da bo družina stradala, če bo družinski oče zaprt.

Pozneje je tudi mož rekel: — Dosti raje jih držim štirideset po plečih kot da bi me poslali v ječo.

Sodnik ni hotel ugoditi prošnji.

RUDNIŠKA NESREČA V NEMČIJI

V rudniku je nastala velika eksplozija. — Deset rudarjev je bilo ubitih. — 7000 rudarjev je komaj ubežalo smrti.

Dortmund, Nemčija, 16. julija. — V rudniku Adolf von Hansemann, ki zaposluje 1400 rudarjev, od katerih jih je bilo na delu ravno polovica, je nastala 2400 čevljev globoko pod zemljo eksplozija, ki je povzročila požar. Spčetka so se bali, da se je pripetila katastrofa največjega obsega, pa je bilo pozneje dognano, da so se razun desetih, ki so dali svoje življenje, vsi ostali rešili. Med rešenimi pa se nahaja 32 več ali manj poškodovanih.

Rudarji bližnjih rogov so pri reševalnih delih pridno pomagali. Skupnemu trudu se je tudi posrečilo pogasiti požar.

Ker so uradniki rudniškega podjetja trdovratno molčali o podrobnostih nesreče, je bila bojazan tem večja, da je mnogo več žrtev.

— Prepovedano nam je, — je rekel ravnatelj rudnika zastopniku Associated Press, — kaj govoriti ali pa dati kake podrobnosti o nesreči.

Budimpešta, Madžarska, 16. julija. — V rudniku Tata-Banya na severnem Madžarskem divja že nad 24 ur požar, ki ga je povzročila eksplozija premočnega prahu. Po dosedanjih poročilih so plini takoj zadušili štiri rudarje.

DOBER PLEN VLADNIH AGENTOV

Včeraj so zvezni agenti aretirali dva potnika, ki sta dospela v New York na parniku Ile de France, in sicer Vincenca di Stefano in Giuseppa Sausa. Oba sta izjavila, da je njuno bivališče na vzhodni strani mesta New Yorka. Zaplenili so jima velik kovček, ki je imel dvojno dno. Zgoraj je bila obleka, spodaj pa dvajset škafel in vsaki je bilo dva funta opija. Zaplenjeni opij predstavlja vrednost \$200.000.

DENAR V KLAVIRJIH

Rochester, N. Y., 16. julija. — Tukaj zboruje zveza ameriških uglaševalcev klavirjev, in njen tajnik Herbert M. Schramm iz tega mesta je imel na zborovanju zanimivo predavanje. Rekel je, da je v ameriških klavirjih najmanj za stotisoč dolarjev samih bakrenih novcev. Uglaševalci dobi v vsakem klavirju od deset do dvanajst teh bakrenih novcev. Kako zaidev v klavir, ni nikomur znano. V Ameriki je deset milijonov klavirjev.

SOVRAŽNOSTI SE BODO PRIČELE NAJKASNEJE MESECA SEPTEMBRA

RIM, Italija, 16. julija. — Ako še kdo misli, da je mogoče odvrniti vojno v Vzhodni Afriki, ne misli Mussolini. Mussolini je zavrnil vse posredovanje evropskih držav ter je:

SLEPEC JE UMORIL PRIJATELJICO

Igralec n a harmoniko prijet v Bostonu. — Napol slepo je pahnil z okna. — Pozneje je umrla v bolnišnici.

Boston, Mass., 16. julija. — 30 let stari in slepi igralec na harmoniko, Forest R. Wells, je bil aretiran pod obdolžbo, da je svojo napol slepo tovarišico, 25 let staro Eazel Martin pahnil s tretjega nadstropja nekega majhnega hotela, v katerem sta stanovala.

Dekle je umiralo, ko je bilo najdeno poleg istotako težko poškodovanega psa na dvorišču ter je umrla na potu v bolnišnico. Wells, ki je imel samo \$2 je rekel, da je izvršil zločin iz usmiljenja, ker sta se slepec in njegova tovarišica mnogokrat prepirala, kaj se bo z dekletom zgodilo, kadar jo enkrat zapusti. Zakaj je tudi psa pahnil v boljše življenje, ni mogel povedati.

Wells je dekle pred dvema letoma pripeljal iz Columbus, O. V hotelu Clarendon sta se izdala za brata in sestro, četudi je pozneje policija zaplenila pri njih kovčeg, v katerem so bila ljubavna pisma, ki sta jih izmenjala med seboj.

ŠTIRILETNI PIJE IN KADI

Charles Norman, ki bo 27. julija šele štiri leta star, je svojevrsten otrok. Ker njegov oče in mati delata, živi pri svoji stari materi v West Paterson, N. J. Fant kadi debele cigare, ter pi je žganje in vino. Zdravniki so ga že ponovno preiskali ter pravijo, da mu pijača in kaja ne škodita.

V SKOKU IZ AEROPLANA REŠIL TOVARIŠA

Moskva, Rusija, 16. julija. — Vojak Noskov, ki je delal poskuse v skoku iz aeroplana, je pri skoku izgubil padalo in je strmoglavil proti zemlji. V zraku je zadel ob drugega skakalca vojaka Krasikova in se ga je oklenil.

Krasikovo padalo pa ni bilo dovolj močno, da bi nosilo oba. Krasikov zakliče Noskovu, da naj odpre rezervno padalo. 300 čevljev nad zemljo se Noskovu posreči odpreti rezervno padalo, ki je olajšalo padec. Oba sta srečno pristala na letališču.

1. Mobiliziral dve novi diviziji 30.000 črnosrajčnikov. Sedaj ima v Afriki ali pa na potu že 200.000 vojakov.

2. Poklical je pod zastave izvedence in šoferje letnikov 1909, 1910 in 1912.

3. Izdal je povelje zračnega ministrstva za nove aeroplane, pilote in izvedence.

4. Naročil je mornariškemu ministrstvu, da do novembra zgradi 10 submarinov.

Zadnji dogodki kažejo, da je Mussolini trdno odločen, da izsili italjanske zahteve z orožjem. Vsa posredovanja so bila zaman in Mussolini hoče doseči slavo z vojno ali pa dobiti brez boja protektorat nad Abesinijo.

Vojaške priprave kažejo, da Mussolinija ni mogoče odvrniti od njegove namere. Za njim pa je ves italjanski narod.

V vojaških krogih krožijo govorice, da bo Mussolini kot vrhovni poveljnik cele italjanske vojske sile, obiskal Eritrejo in Somalijo, kadar bo vojska pripravljena, da prične sovražnost.

LINCANJE V MISSISSIPPI

Columbus, Miss., 16. julija. — Dva mlada črna farmerja, Bert Moore in Dooley Morton, oba stara okoli 26 let, sta bila linčana 8 milj od Columbusa. Bili meščani so oba črnca iztrgali iz rok šerifa Parker Harrisra ter so ju obesili na bližnji hrast.

Oba črnca sta bila aretirana v nedeljo, ker sta hotela storiti silo nad ženo nekega lesnega trgovca.

Meščani so se v šestih avtomobilih pripeljali za šerifom, ki je hotel prepeljati črnca v Aberten.

MAHAN USTRELIL

DVA POLICISTA

Puyallup, Wash., 16. julija. — Bežeči bančni ropar je ustrelil policijskega načelnika Franka Chadwicka in policista H. W. Storema. Ropar je najbrže bil William Mahan, ki je bil v zvezi z odvedbo 9 let starega George Weyerhaeuserja, za katerega je njegov oče plačal 200 tisoč dolarjev odkupnine.

Okoli pokneva je Mahan prišel v Orting State bank ter je zahteval od blagajnika Leslieja, da mu izroči denar. Pri tem je nameril nanj revolver. Blagajnik mu je izročil \$500.

Na telefonični poziv sta takoj pričela zasledovati bežečega roparja Chadwick in Storem. Ko sta ga dohitela, sta hotela vstaviti njegov avtomobil. Ropar pa je takoj prišel streljati in ubil oba policista, predno sta se mogla poslužiti svojih revolverjev.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and address of above officers:
216 W. 18th Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Subscription Yearly \$6.00
Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" takes a week in delivery in New York City.
Begin to receive the paper in New York City in the morning.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3575

DRAGA VOJNA

Neko poročilo pravi, da se evropski bankirji boje stroškov, ki jih bo imela Italija z vojno v Abesiniji.

Pred par tedni je Italija oficijelno izjavila, da je potrošila za vojne priprave že šestdeset milijonov dolarjev. Izza onega časa je pa poslala v Afriko nadaljne oddelke vojakov; transport in vzdrževanje staneta milijone dolarjev, ko bo pa izbruhnila vojna, bodo dosegli stroški vrtoglave višine.

Znesli bodo več kot bo mogla Italija iztisniti iz Abesinije — če bo zmagala, kar je seveda drugo vprašanje.

Vsi ti pomisleki pa ne bodo zadržali Italije od vojne. Primanjkljaj v italijanski državni blagajni povzroča Mussoliniju velike skrbi. Da bi obrnil misli naroda v drugo smer, mu pripravlja izpremembo, ki jo utegne spremljati zmaga.

Naj bo tako ali tako, zdi se, da pomanjkanja denarja ne zadržuje nobene dežele pred vojno.

Ob izbruhu svetovne vojne so nekateri zatrjevali, da bo trajala kvečjemu eno leto, češ, da bo v tem času vsem državam zmanjkalo denarja.

Pred nekaj leti so govorili o Franciji, da je zmogla vsake vojaške pustolovščine.

Danes je mogoče isto trditi o Italiji.

ŠE ENKRAT DIESOVA PREDLOGA

Kot smo že poročali, zahteva demokratični kongresnik Martin Dies iz Texasa, da bi Amerika deportirala šest milijonov inozemcev, ki nočejo dovolj hitro postati ameriški državljani, oziroma so dospeli v to deželo na nepošten način.

Pravi, da bi bil s tem rešen problem nezaposlenosti, kajti delo po tovarnah in drugih podjetjih, ki ga sedaj vrše inozemci, bi vsili nezaposleni ameriški državljani.

Res je, da bi se z deportacijo šest milijonov inozemcev iznebili dvanaest milijonov delavskih rok.

Amerika bi pa deportirala tudi šest milijonov židovcev, ki prebavljajo farmske produkte;

šest milijonov glav, ki so pokrite z ameriškinimi slamniki in klobuki;

dvanaest milijonov nog, ki so obute v ameriške nogavice in čevlje;

dvanaest milijonov ušes, ki poslušajo ameriški radio in telefon;

dvanaest milijonov oči, ki gledajo ameriške filme, igre, baseball, football in druge zabave;

šest milijonov sedal, ki zavzemajo prostore na ameriških karah, subwayih, železnicah, busih in letalih.

To pa še ni popoln seznam konsumne in nakupne sil, ki jo želi kongresnik Dies deportirati.

Iz Slovenije.

Žrtev kopanja.

Na Vidov dan se je šel kopat v Krko 25letni orožniški kaplar Pavao Grbič, uslužben na orožniški postaji v Kronovem pri Beli cerkvi. Mladi orožnik je šel s svojimi tovariši v vodo pod vasjo Kronovo okrog 13. ure. Kot izborni plavalec visoke in močne postave, je zaplaval na hrbtni v globljo vodo. Vprčo tovarišev, ki so opazovali njegovo plavalstvo izvežhanost, je Grbič v 5 min. izginil pod vodo. Le parkrat je iznad vode zakrilil z rokami. Te zadnje pregibe rok je opazila na nasprotni strani neka kmetica, ki je ostalim orožnikom zaklicala, da se jim tovariš potaplja. Za njen klic se pa orožniki, ki so poznali spretnost svojega tovariša, niso zmenili. Kljub temu pa sta priskočila h Grbiču dva orožnika. Grbič pa jim je v naslednjem hipu že izginil pod vodo. Ko sta ga takoj potegnili iz vode, je bil Grbič, na žalost vseh prisotnih, že mrtev.

Roparski napad.

2. julija okrog 23. so v Mariboru trije neznani postopaci na vogalu Čopove in Kamniške ulice napadli 24letnega trgovskega pomočnika Adolfa Kampla iz Ptuj, ki je bil napoti proti kolodvoru. Podrl so ga tla in eden ga zabolal z nožem v lice. Nato so mu preiskali vse žepa in mu pobrali iz listnice 100 Din, ves denar, ki ga je imel. Kamplove klice na pomoč je slišal ravnatelj "Putnika", Loos, ki je takoj pritekel, a napadalec se že odnesel pete. Loos je obvestil reševalce in policijo. Kamplo so prepeljali v bolnico, kjer so ugotovili, da je njegova poškodba resna, za napadalec pa poizveduje policija.

Iz bede v smrt.

V Zagorju so pokopali rudarjevo ženo Jožefo Drobnetovo. Podlegla je jetiki, ki ima v rudarskih, od pomanjkanja skrajno izžepanih družinah vedno več žrtve. Kruto socialno zlo te bolezni se najbolj udeležuje v rudarskih revirjih. Pokojna Jožefa je zapustila možu 6 malih bolehnih otročev. Istega dne so pokopali tudi upokojenega rudarja Ferdinanda Fliska, ki ga je tudi pomanjkanje spravilo v prezgodnji grob.

Iz neznosne bede pa je zbežala v smrt Beti Zmrzakova, žena brezposelnega rudarja,

stanujoča v Škofji rži onkraj Save blizu Trbovelj. Nesrečnica je skočila v Savo. Družina sedmih oseb je bila navezana le na podporo občine in dobrih ljudi. Kakor je mož pripovedoval na občini v Zagorju, je nesrečna žena že večkrat pripovedovala, da si bo poiskala rešitev iz pomanjkanja in skrbi v valovih Save.

Žrtev pretepa.

Ko so 3. julija dopoldne hodili otroci po polju v smeri proti železniški progi na Stožicah, so našli v travi ležečega neznanca moškega vsega krvavega. Otroci so takoj hiteli v vas in obvestili odrasle. Domačini so res našli tam nezvestnega neznanca, pod katerim je bila mlaka krvi. Nekdo je brž telefoniral na reševalno postajo, nakar so moža, ki je imel prebito črepijo na glavi, prepegljali v splošno bolnico. Bil je to, kakor so kmalu ugotovili, 46letni brezposelni delavec Leopold Škrjanec, ki se je stalno potikal po vaseh okrog Ljubljane.

Takoj so bili obveščeni tudi orožniki.

Škrjanec sam ni mogel ničesar izpovedati, ker je bil nezavešten. Orožniki so dognali, da je bil Škrjanec prejšnji večer v družbi drugih brezposelnih, ki so bili precej vinjeni. Najbrž je prišlo v družbi do prepira in so se nasprotniki lotili Škrjanca s kamenjem in koli. Zbili so ga na tla in ga enostavno pustili ležati, nakar so pobegnili. Orožniki zločinca pridno zasledujejo. Škrjančeva stanje v bolnici je zelo kritično. Mož so sicer takoj operirali, a bo poškodbam najbrž podlegel.

Nasilen mesarski pomočnik.

V Ljubljano se je pritepla družba cigánov, ki baranta s konji. Ker pa prodajajo po večini bolne živali, jim je policija za petami. Stražnik je blizu "Novega sveta" ustavil cigane, pa se je v vso reč vmešal 34letni mesarski pomočnik Pogačnik Andrej iz Pušala pri Škofji Loki. Prišlo je do spopada in so nasilneža ukrotili šele, ko je prišel na pomoč še eden stražnik. Cigani so se medtem razbežali. Pogačnika bodo oddali sodišču, ker je pri ruvanju stražniku skoro pregriznil prst in ga sploh precej resno poškodoval. Pogačnik, ki je bil že 25 krat kaznovan, se bo moral zagovarjati zaradi hude telesne poškodbe.

Iz Jugoslavije.

Beograđan išče po Rusiji skrite zaklade ruskih emigrantov.

Iz nekega lista ruskih emigrantov, ki izhaja v Parizu, so izvedeli Beograđani o dobrem poslu, ki ga opravlja v Rusiji njihov rojak Milan Marković. Ta mož odkopava po Rusiji skrite zaklade ruskih emigrantov. Od vsega, kar najde, si privojuje sovjetske oblasti 75 odstotkov vrednosti, ostalih 25 odstotkov pa dobi Marković zase in za odškodnino lastnikov skritih dragocenosti.

Milan Marković je spreten trgovec. Rusijo pozna že od predvojne dobe, temelje svoje sedanje trgovine pa je postavil na znanstvo z mnogimi ruski emigranti. Po osvobojevanju se je v Beogradu seznanil z mnogimi ruski begunci, ki so mu povedali, kam so skrili pred begom razne dragocenosti. Nekateri so mu to zaupali tudi z namenom, da zakopane zaklade poišče in jim preskrbi vsaj nekaj odškodnine. Po poročilih ruskega lista v Parizu ima iskalec zakopanih zakladov velike uspehe in dobičke.

Spopadi med orožniki in kmeti.

V vasi Petriancu, srez varaždinski, je bil spopad med orožniško patruljo in skupino kmetov, ki so hoteli ovirati orožnike, da preprečijo nered, ki so ga povzročili nekateri kmetje s svojim preprirom. V tem spopadu je bil teže ranjen en orožnik, ki je nato uporabil orožje in z enim strelom iz puške lahko ranil štiri osebe.

Svinja odgriznila otroku roko.

V vasi Vranji blizu Stankovca v Dalmaciji je svinja odgriznila 6mesečni Miji Kapetanović desnico v zapestju. Starši so delali na polju in so otročička komaj še rešili, da ga svinja ni raztrgala.

Poveljnik gasilcev kot požigalec.

Po nekaterih vaseh petrovarjske okolice, zlasti pa v Idjošu in Votaru, so se že dolgo časa vrstili kaj sumljivi požari. Gorela so visoko zavarovana poslopja in ni bilo več nobenega dvoma, da so na delu požigalci, dogovorjeni z lastniki zavarovalnih stavb. Orožniki so se trudili na vso moč, da bi razkrinkali požigalsko tolpo, in tudi zavarovalne družbe so razpisale visoke nagrade za razkrinkanje požigalcev. Vse poizvedbe in preiskave so bile dolgo zaman, naposled pa je prišel sreski uradnik Petrovič iz Idjoša na sled, ki je kazala, da je s požigalci v zvezi sam poveljnik vojaške gasilske čete Peter Kving; ki je bil vedno med najvnetejšimi gasilci.

Tega moža je naposled obremenilo toliko sumljivih okoliščin, da so ga zaprli. Gasilski poveljnik je sumničenje precej časa odločno zavračal, ko pa je preiskava spravila na dan nove dokaze njegove krivde, je začel pripovedovati. Njegovo pripovedovanje je podalo sliko organizirane požigalske tolpe, pri kateri so okoliški posestniki za primerne nagrade naročali požige svojih visoko zavarovanih poslopj. Razjasnilo se je tako že blizu 50 požigov v dobi pol drugega leta. Kving, ki je bil zaprt v zaporih sreskega načelstva, pa je naposled obupal. Vedel je, da ga čaka večletna ječa, bal pa se je menda tudi masečevanja svojih pajdašev, ki jih je bil izdal. Ko je nekega dne hodil po dvorišču, se je vrgel v globok izsušen vodnjak. Iz globokine so ga potegnili z velikim naporom sicer še živega, podle gel pa je že v nekaj urah hudim notranjim poškodbam. Njegove izpovedi, ki sicer niso

popolne, bodo sedaj podlaga obširne preiskave, ki jo vodi orožniški major Milan Kovinec iz Petrovgrada.

Strašno praznovanje.

V Bistriku pri Banjaluki se je te dni udeleževalo praznovanje na način, ki celo prekaša primere srednjega veka. Prebivalstvo, ki je v velikih skrbih zaradi suše, se je zateklo k vaškemu čarodeju Kostu Gramuliču, ki je po daljšem razmišljanju praznovanem ljudem razodel, da ni drugega sredstva za priklicanje dežja, kakor je naslednji: Mrliču, ki še ni dolgo potopkan, je treba sleči obleko ter jo vreči v vaški potok. Nebo se bo potem pooblačilo in takoj dalo obilico težko pričakovane dežja. Rečeno, storjeno. Praznovni kmetje so odkopali truplo nedavno pokopane kmeta Andriča in zvečer so se zbrali z njegovo obleko ob potoku. Čarodej je obleko privezal na drog ter jo pomakal v potok, mrmrajoč pri tem neke molitve. Dežja seveda ni bilo, pač pa so prišli v vas orožniki, ki jih je pozvala Andričeva žena, ker je našla grob svojega moža razkopan. Gramuliča so odpeljali v zapor banjalškega sodišča.

Slikar brez rok.

V Sarajevu razstavlja svoje slike slikar Aleksander Klein, ki slika z nog, ker je obe roki izgubil na italijanski fronti. Pozneje bo razstavljal tudi v Banjaluki.

Dopisi.

New York, N. Y.

V nedeljo dne 21. julija priredi slovensko prosvetno društvo "Bled" piknik v Emerald Parku, 88-24 Myrtle Ave., Glendale, L. I. Na programu bo godba, ples in slovenske narodne pesni pod vodstvom Miss Hilde Hude, zvečer bo pa Mr. Frank Vojska predvajal kinoslike iz domovine. To bo zopet nekaj novega za naše rojake. Torej na svidenje! — Članica "Bleda."

PORODI V ITALIJI NAZADUJEJO

Navzlic vsem naporom Mussolinijeve vlade, izkazujejo italijanske statistike za prvih pet mesecev letošnjega leta ponovno padec rojstev, in sicer skoraj za 10.000 manj nego v isti dobi lanskega leta. Lani se je v tem času rodilo okrog 430 tisoč otrok. Tudi poroke so v prvem letošnjem polletju nazadovale, naraslo pa je število smrti, ki je znašalo letos 269.164, lani pa 248.014. Vzrok za nazadovanje rojstev in porok je v naraščajoči brezposelnosti in v mobilizaciji 700 tisoč mož.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko

Berilo

ENGLISH SLOVENE READER

STANE SAMO

\$2

Narodni go pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET

New York City,

Peter Zgaga

VROČINA...

V New Yorku kaže toplomer že več dni zaporedoma nad devetdeset stopinj vročine. Poleg vročine je še toliko vlage v zraku, da je vse potno in rosn, karkoli človek prime oziroma zagradi.

Ljudje hodijo kakor omamljeni po cestah in uganjajo neumnosti, ki bi jih v hladnejšem vremenu nikdar ne.

V kleti je zmanjkalo pijače. Časa piva stane deset centov, pa je v nji več pene nego tekočine. Voda je sparjena. Prebivalci spe po parkih, vežah in strehah, v stanovanjih pa po tleh.

V tiskarni je zaduhlo in soparno. Črke ne padajo kot bi morale. Ne urednik in stavec, pač pa neznosna sopolica povzroča tiskovne napake.

Bog ve, če je še kje na svetu tako vroče?

Dvomim. Kvečjemu v Rimu je za par gramov huje, sicer bi Mussolini takih ne lomil.

Novic ni posebnih pri nas v New Yorku. V nedeljo bo priredil "Bled" svoj piknik v Emerald Parku, porkčapsi so po petindeset centov funt in neki downtownski rojak je s svojo hčerjo neznankom izginitil.

Sredi najhujše vročine, ko običajno vsa slamenikarija počiva, je začela obratovati Laccijanova tovarna na Broadwayu, v Downtownu in v Brooklynu pa že dolgo nisem bil, zato mi tamkajšnje novice niso znane.

Ker sem se na farmah v gorjem New Yorku zredil za celih petindvajset funtov in sem tak, da me skoro nobena vaga več ne potegne, sem se lotil Kruščenove soli, pa bom zlomka opustil, ker sem začel hujšati tam, kjer bi bilo najmanj potreba.

Tudi ostrici sem se dal na balin, da sem v gotovem pogledu sličen prijazni Maganovi Pufici, ki jo je po Weblovem naročilu pasji strokovnjak z električnimi škarkami prav do kože omavsal. Na koncu repa in okrog vratu ji je pustil šop dlake, da je sedaj zver bolj leva kakor ponižni pisčici podobna.

Nadalje je najbrž huda vročina vzrok, da so začele slamenikarice pošiljati svoje moze na farme, da se bodo reveži nekoliko ohladili in odpočili ter si nabrali novih moči za dolge jesenske in zimske večere.

V splošnem je pa, kakor sem rekel, v New Yorku neznosna vročina.

Edino upanje, ki sem ga še gojil, je splavalo po vodi. To je bil slovenski nudistični klub, ki so ga podjetni rojaki v družbi nekaterih rojakinj ustanovili v Canarsie.

Pravil niso imeli nobenih in nobene vstopnine. Čim manj si imel na sebi, tembolj pristrčno si bil sprejet.

Nedavno se je pa začela ta, zoper vročino tako primerna organizacija krhati in bo kmalu razpadla.

Naše ženske so namreč preveč krepotne. So sicer navdušene nudistke z dušo in telesom, toda v moški družbi bi za ves svet ne odložile svojih ošpetljev in hlač.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen o vseh stvarih. Vse to naša delovna skupina vam lahko da najboljša pojasnila in tudi vse potrebno prebrati, da je potovanje udobno in hitro. Zato se skupno obrnite na nas za vse pojdenje.

Vi preskrbimo vse, bodi to prebranje in povratna dovoljenja, poine liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno in najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo ceno.

Nedovoljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi is Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačno navodila in splošne informacije vam, da boste potovali v udobno potovanje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.75	Din. 100	Za \$ 9.35	Lir. 100
\$ 5.25	Din. 200	\$ 18.75	Lir. 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 28.10	Lir. 300
\$ 11.75	Din. 500	\$ 42.50	Lir. 500
\$ 23.50	Din. 1000	\$ 85.00	Lir. 1000
\$ 47.00	Din. 2000	\$ 170.00	Lir. 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVEŽNE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Na izplačilo vaših sredstev kot sgoraj navedeno, bodi v dnu ali liht dovoljamo se bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.00	morete postati	\$ 6.75
\$ 10.00	"	\$ 13.50
\$ 15.00	"	\$ 20.25
\$ 20.00	"	\$ 27.00
\$ 25.00	"	\$ 33.75
\$ 30.00	"	\$ 40.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za prisiljane \$1.00.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JENOE HELTAI:

ZGODBA O URI BUDILKI

Tam na koncu moje pustolovske mladosti sem bival — kakor vsak spodoben človek — v budimpeštanskem Jozevem predmestju. Najel sem majhno sobo pri vdovi Hornyiesak v vnanji Sovji ulici.

Ko sem se vselil, je gospodinja postavila na nočno omario tik moje postelje precej veliko budilko.

"Pazite dobro na budilko," je rekla ponosno, "ta vam hodi kakor strela in tik-taka kakor top."

In res — ura je imenitno opravljala svojo dolžnost. Vsako jutro me je hotela predramiti: da pa se vzle tem nisen zbudil, ni bila njena napaka, marveč moja. Budila me je namreč ob istem času, ko sem še sedel v kavarni.

Bilo je četrtega ali petega dne po vselitvi. Ko sem bil prišel domov, mi zastavi pot gospa Hornyiesak in pravi:

"Slabo ste ravnali z budilko. Pokvarjena je. Treba jo bo popraviti."

Pogledal sem uro. Nu, poznalo se ji je, da jo mori neka skrivnostna boleost. Videla se je žalostna in kazalec se niso zganili. Zaman sem jo stresal, ni hotel več tik-takati.

"Dobro. Pa jo ponesite k urarju, da jo popravi."

Urar je stanoval v isti hiši in je ves božji dan žvižgal. Kako tudi ne, saj ni imel drugega dela, kajti v vnanji Sovji ulici se ure pokvarijo samo enkrat, takrat pa za vedno.

Prihodnjega dne je bila ura v redu. Spet je šla kakor strela in tik-takala kakor top. Za popravila sem plačal tri krole. Šest dni je vse šlo gladko, sedmega dne pa je mirovala, kakor že mnoge pred njo. — Ustavila se je in sem jo spet zaman obračal in navijal: ni se zganila, naj bi jo bil še tako tresel. Ko sem jo hotel odpreti, je tako počilo v nji, da sem se prestrašil in nisem maral še dalje raziskovati njenih intimnosti.

Poklical sem gospo Hornyiesak.

"Glejte, budilka je spet pokvarjena."

"Ej, ej," je rekla vdova, "kaj ste ji naredili?"

Nejeverno je majala z glavom in je odnesla uro urarju.

To pot sem plačal pet kron, zakaj ura je bila že bolj pokvarjena. Nu, spet je šla do bro. Priznati moram, da sem nekam strahoma čakal, kako bo sedmega dne. Na srečo je minil brez vsakršne nezgode. Pričakovano se je zgodilo stoprav devetega dne.

Krenil sem na dvorišče in poiskal urarja, ki je po stari navadi žvižgal.

"Povejte mi, dragi gospod urar," sem dejal prijazno, "kakšen zlodej tiči v tej le budilki? Že spet je pokvarjena."

"O kateri budilki pa govo-

rite, gospod," je vprašal urar napol togotno, napol žalostno.

"O svoji, kajpa. Saj ste jo že dvakrat popravili."

"Jaz."

Solze so zalile urarju oči.

"Gospod, častno besedo vam dam, da že izza nemško-francoske vojne nisem popravil nobene ure."

In je zopet zažvižgal — s solzami v očeh.

Tako daleč sega zgodba. — Vdova je izvajala denar z dvema enakima budilkama: z dobro in s slabo. Ti dve uri je izmenjavala na moji nočni omari. Kmalu nato sem se preselil v sredino mesta in sem se oženil. Tako živim ceneje.

RIBOLOV S KORMORANI

Kitajci so ptičja kormorana zaradi njegove požrečnosti že pred stoletji pričeli navajati na ribolov. Kadar vode narastejo, rib kar mrgoli. Tedaj vesla ribič ven na reko na ozkem, dolgem splavu iz bambusa. Kormorana, ki naj bi ribaril, vzame s seboj, vrže v vodo in celo švrkne za njim, če se takoj ne potopi. Okoli vratu mu priveže zanko ali kovinast obroč, da bi plena ne pogoltnil. Ko je ujel nekaj rib, plava nazaj k splavu, odkoder vrže ribič mrežo čezenj, ki je na drogu pritrjena in ga potegne na splav. Tu mu odvzame plen in da majhno ribo za plačilo, potem ko mu je zanko okoli vratu nekoliko zrahljal. Nato pošlje ribarit drugega iz vrste kormoranov, ki sede ob robu splava.

O ribolovu s kormorani na Japonskem pripoveduje konzul Snowden iz Osake takole:

— Ribarjenje s kormorani na rekah in jezerih je na Japonskem sport, s katerim se pečajo po večini ponoči. Inozemskih gostov ne vidijo nič kaj radi pri takih prireditvah. Že več ur pred začetkom lova okrase na tuate čolnov z lampijoni, druge nalože z okreplili, na koncu tretjih zopet obesijo nad vodo velikanske koše iz ži-

ce, napolnjene s smrečjem, ki ga pozneje zažgo, da njegov svet privablja ribe. Potem stopi moštvo na svoja točno predpisana mesta v čolnu: čisto zadaj stoji veslač, ki je zaposlen samo z veslanjem; v sredi je mož z nekako ropotuljo, s katero ropoče in spodbuja in podžiga kormorane k lovu; med obema stoji ribičev pomagač, ki vodi štiri kormorane. Ne več ne manj; in na loku stoji mojster sam, pravi ribič, ki z obema rokama vodi svojo jato, dvanajst kormoranov, kar je tudi tradicionalna številka.

Japonci love kormorane na limanice. Mlajše si pridržijo za dresuro, ki traja pogosto eno leto ali več; zato pa potem čisto sluzi žival po celih dvajset let. Za ribarjenje ji privežejo okoli života vrv, na hrbtu pa pritrjuje kos prožne ribje kosti, s katero jo lahko hitro v vodo spuste ali pa iz nje potegnijo. Ribja kost je zvezana z lovsko silbo, to je tri metre dolgo bambusovo palico, ki jo drži ribič, tako da je mojster s tucatom takih šib zaposlen.

Kormorani so okretni in brzi lovci. Dobro dresiran kormoran prinese v eni uri po petdeset rib in to skozi štiri ure; toliko časa namreč traja tak sportni

ribolov. Mojster mora z dvanajstotico kormoranov naložiti deset rib na minuto; to je urnost, ki si je skoraj ne moremo predstavljati. Tako kormoran pokrije precej visoke stroške za svojo rejo in pičo pozimi. Zlasti ako prirede lov na tai-a, ki je soroden naši postrvi, in čigar meso prav tako cenijo kakor mi postrvino; je plen ene same noči vreden več tisoč mark.

Vsak lovski kormoran ima svoje ime, s katerim ga kliče mojster. Zanimivo je, da se te živali zavedajo svojega čina. Od njih marljivosti je odvisno, katero mesto na čolnu jim mojster da, pa tudi lahko vzame, in sicer, ako preveč malomarno prinašajo plen. Po tem činu in v pravem redu jih mora spuščati v vodo in jih pozneje zapreti v koše. Gorje, ako ne ravna z "iči-jem," to je prvim v jati kormoranov, kot s prvim! Nastal bo hrup in ogorčeno vpitje, ki mojstra opozori na zmoto, da mu ni izkazal dovolj časti! Ako se pa zgodi, da je katera ga krilatih ribičev zapostavil, je lahko uverjen, da se bo pri prihodnjih ribolovih potrudil, da si s podvojenjo marljivostjo zopet pridobi svoje izgubljeno mesto.

Ribolov s kormorani na stari običajni način iz čolna je pravo čudo spretnosti. V nekaterih delih Japonske, zlasti pa v hribovitih krajih love ribe tudi bolj preprosto. Tam stopijo ribiči, opasani samo z majhnim predpasnikom, tako daleč kakor mogoče od brega v vodo in drže, kakor so pač spretni, dva do šest kormoranov na šibah ali pa tudi na močnih konopljevih vrveh.

Dočim tvorijo mojstri pravega ribolova s kormorani trdno zaključeno zadrugo, v katero sprejemajo člane samo pod čisto posebnimi pogoji, veljajo hribovci takorekó samo za navadne rokodelce, ki jih oni sami prezirljivo gledajo.

BRATOMOR IZ SOČUTJA

Pred poroto v Prestonu na Angleškem se zagovarjata sestri Katarina in Evelina Walsh, ki sta obtoženi, da sta umorili svojega brata. Angleška javnost z zanimanjem čaka razsodbe v tem procesu, ker gre za rešitev načelnega vprašanja, da-li je dovoljeno spraviti neozdravljivo bolnega človeka na oni svet.

Walshovi sta imeli 30letnega, umobolnega brata, za katerega sta skrbeli preko svoje dolžnosti z nesebično požrtvovalnostjo. Ko je pred letom dni umrla mati, sta ji obljubili, da ga nikoli ne ostavita. Držali sta ga doma in ga skrivali pred ljudmi, čeprav bi bil zavod primernejše bivališče zanj. Često je imel strašne napade besnosti, v katerih ju je vlačil po sobah in pretepal. Nekoliko minut kasneje se je pomiril in se stiskal k njima, da bi ga božali. Zvečer sta morali sedeti vedno levo in desno od njegove postelje, dokler ni zaspal.

Kadar je besnel, sta navili gramofon, da bi sosedje ne slišali tuljenja. Pred kratkim pa je jima dejal neki sosed v prepiru s surovim posmehom: — V hiši imate norea! — Zavest, da je bilo vse skrivanje zaman in da se ljudje posmehujejo ubogemu bolniku, ju je tako potrla, da sta ga še isto noč usmrtili z ogljikovim plinom. — Materi sva obljubili, da ga rešiva s smrtjo, če bi njegove usode ne mogli več olajšati, — pravi ta sodnikom. — Živeli sva samo zanj in ga ljubili nad vse, dejanje, ki sva ga storili, je bila najina dolžnost.

Sodniki so res v veliki zadregi, kako bi odločili v tem primeru. Mrtva črka zakona prav nič ne spada k njemu, a da bi jo razlagali preveč svobodomojno, spet ni tako lahko.

ZAROČENCA

MILANSKA ZGODBA, 'Z 17. STOLETJA

Spisal: ALESSANDRO MANZONI

37

Knez (sree nam ne da, da bi ga v tem hipu nazvali očeta) ni odgovoril naravnost, temveč je začelo nadolgo govoriti o Gertrudinem pregrešku in njegove besede so skelele v duši uboge deklice, kakor bi raskava roka šla preko ran.

In dalje je še rekel, četudi... če je morda... če je prej imel kdaj namen, da ji odloči mesto zunaj v svetu — zdaj je ona sama postavila nepremagljivo oviro, ker bi vitez časti, kakor je on, nikdar ne imel dovolj poguma, da bi poštenjaku dal v zakon gospodično, ki se je tako izkazala.

Bedna poslušalka je bila uničena; tedaj je knez stopnjema ublaževal glas in besede in nadaljeval rekoč, da se za vsak pregrešek najde odpomoč in milost, da je njen pregrešek izmed tistih, za katere je odpomoč najjasnejše označena: da mora v tej žalostni zgodbi videti opomin, kako je zanjo posvetno življenje prepolno nevarnosti...

"Ah da!" je vzkliknila Gertruda, ki jo je bil strah pretresel, sram pripravil in jo je v tem hipu obšla trenutna nežnost.

"Ah, saj tudi sami razumete," je knez takoj povzel. "Že dobro; ne govorimo več o tem, kar je bilo, vse je izbrisano. Odločili ste se za edino častno, primerno pot, ki vam še ostaja; a ker ste se odločili z dobro voljo in na lep način, pritiče meni, da vam jo napravim v vsem in popolnoma prijetno; meni pritiče, da obrnem vse ugodnosti in vso zaslugu takega sklepa na vas. To je moja skrb."

Rekli so potresel zvonec, ki je stal na mizi, in rekel vstopivšemu služabniku:

"Brž naj pride ta kneginja in kneževič."

Nato je nadaljeval z Gertrudo: "Brž hočem deliti z njima svojo potolaženost; hočem, da vsi začno takoj ravnati z vami, kakor se spodobi. Izkusili ste nekoliko, kaj je strogi oče; za naprej pa boste izkušali samo, kaj je ljubeznivi oče."

Čez malo hipov sta prišla oba poklicana in užrli Gertrudo, sta jo neodločno in začudeno pogledala v obraz.

Toda knez je rekel z radostnim, ljubeznivim obnašanjem, ki je tudi njima predpisovalo podobno vedenje: "Evo vama izgubljene ovčice; in to bodi zadnja beseda, ki vzbuja žalostne spomine. Evo vam tolažila za našo družino. Gertruda ne potrebuje več nasvetov; kar smo mi želeli za njeno blaginjo, to hoče ona prostovoljno. Odločena je, dala mi je razumeti, da je odločena..."

Tu je ona dvignila k očetu napol prestrašen, napol proseč pogled, kakor bi moledovala, naj ne izgovori besede, toda on je nadaljeval odkrito: "...da je odločena postati redovnica."

"Tako je prav! Dobro!" sta kakor z enim glasom vzkliknila mati in sin in drug za drugim objela Gertrudo; tej so se ob takem sprejemu ulile solze, ki so jih oni tolmačili kot solze potolaženosti.

Tedaj je zacel knez obširno razlagati, kaj ukrene, da pripravi hčerki radostno in sijajno usodo. Govoril je o odlikah, ki jih bo uživala v samostanu in v deželi, da bo tam prava knežna, predstaviteljica rodbine, da se povzpne do najvišjega dostojanstva, kakor hitro bodo njena leta to dopuščala, dotlej pa bo le takorekó podložna. Kneginja in kneževič sta vsak hip obnavljala čestitke in odobranja; Gertrudi se je zdelo, da sanja.

"Treba bo določiti dan, da pojdemo v Monzo in poprosimo opatinjo," je rekel knez. "Kako bo zadovoljna! Zatrjujem vam, da bo ves samostan znal ceniti čast, ki jo ji izkazuje Gertruda. Da... zakaj ne gremo kar danes? — Gertruda pojde rada malo na zrak."

"Le pojdemo," je dejal kneginja.

"Grem in ukažem vse potrebno," je rekel kneževič.

"Toda..." je izpregovorila pritaženo Gertruda.

"Počasi, počasi," je povzel knez, "pustimo, da ona vse odloči; morda pa danes ni preveč pri volji in bi ji bilo bolj pogodu, če počakamo do jutri. Povejte: hočete li, da gremo danes ali jutri?"

"Jutri," je odgovorila s slabim glasom Gertruda, ki se ji je še zdelo, da nekaj naredi, če si vzame malo časa.

"Jutri," je rekel knez slovesno; "določila je, da gremo jutri. Medtem grem jaz k redov-

niškmu vikarju, da se dloči dan za izpraševanje."

Kakor hitro je knez odšel, so jo odvedli v kabinet kneginje same, da jo njena lastna sobarica pod njenim vodstvom počese in preobleče. Niso še bile s tem do dobra v kraju, že so jih opozorili, da je miza pogrnjena in pripravljena.

Gertruda je šla sredi priklanjajoče se služinčadi, ki je kazala, da ji čestita k njenemu ozdravljenju, in je našla nekaj najbližjih sorodnikov, ki so jih bili v naglici povabili, da jo počastijo in se poveselijo z njo radi dveh srečnih dogodkov, zopet pridobljenega zdravja in izjave glede poklica.

Nevestica (tako so se imenovala mladenke, ki so nameravale iti v samostan, in Gertrudo so, ko se je prikazala, vsi pozdravili s tem imenom), nevestica je imela neznankega posla z odgovarjanjem na poklone, ki so se od vseh strani usipali nanjo. Čutila je dobro, da je vsak njen odgovor nekakšno sprejetje in potrdilo — toda kako naj bi drugače odgovorila?

Malo potem, ko so vstali od mize, je prišla ura za izprehod v kočiji. Gertruda je vstopila v voz z materjo in dvema stricema, ki sta bila pri obedu. Po običajnem obteku so dospeli do Morske ceste, ki je tedaj vodila čez prostor sedanjega javnega vrta in kamor so gospoda v kočijah hodili na oddih od dnevnih naporov.

Strica sta govorila tudi z Gertrudo, kakor je primernost tega dne zahtevala, in eden, ki se je zdelo, da bolj nego drugi pozna vsako osebo, vsako kočijo in vsako livrejo in je vsak hip kaj pripomnil o tem ali onem gospodu, o tej ali oni gospe, se je nenadoma obrnil k njej in je rekel: "Ej, vi lisičica, vi daste vsem tem bedarijam breo; mahnete jo kar po ravni cesti, pustite nas uboge posvetneže v naših zadregah, u-maknete se v tiho, blaženo življenje in se v kočiji odpeljete v nebesa."

Bilo je že pozno, ko so se vrnili domov; naglo so prišli dol služabniki z bakljami in opozorili, da čakajo mnogi obiski. Novica se je bila raznesla in prihajali so zlahtja in prijatelji, da storijo svojo dolžnost. Vstopili so v dvorano za pogovarjanje.

Nevestica je bila njih malik, igrača, žrtev. Vsakdo jo je hotel imeti zase; ta je želel, da mu obljubi sladčice, oni je obetal obiske, ta je govoril o materi redovnici svoji sorodnici, oni o materi redovnici svoji znanici, eden je hvalil nebo nad Monzo, drugi je z velikim užitkom razpravljal o važni vlogi, ki jo bo ona tam igrala.

Še drugi, ki se tako oblegani Gertrudi niso bili mogli še približati, so skušali izpaziti priliko, da stopijo naprej, in so občutili nekakšne očitke, dokler niso mogli izpolniti svoje dolžnosti. Malo po malo se je družba razšla; vsi so odšli brez očitkov in Gertruda je ostala sama s starši in bratom.

(Dalje prihodnjik.)

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tu-jih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

V Rio Grande kamnolomu pri El Paso v državi Texas je dinamita patrona prezgodaj eksplodirala. En delavec je bil usmrčen, dočim jih je bilo šest nevarno ranjenih. Slika je bila posneta par minut po eksploziji.

Mož v ognjeni peči

Roman iz življenja

Za "Glas Naroda" priredil: I. H.

57

Tako se Dija sama odpelje z majhnim avtomobilom v telovadnico na Praia Flamengo blizu nemškega kluba. Suh Italijan Rastango je uredil kraj za mlade ljudi in jih učil v dvo-bojevanju. V dvorani je bila galerija za gledalce, zadek pa restavracija z najboljšimi jedili po nesramno visokih cenah. Toda za ljudi, ki so tukaj občevali, so bile cene brez vsakega pomena.

Dija najde znanca, katerim seže v roke in jih pozdravi. Dolgi Rastango, ki je imel ravno opravke z dvema novincema, ki sta se pripravljala na dvoboj, globoko prikloni pred njo sabljo. Naenkrat se Dija lahno zgane. Čuti, da je nekdo od zadel položil na njene oči mrzle prste in ko se obrne, vidi smejoči se obraz Juana Kadena.

Za trenutek se ji dozdeva, kot da ji je zastala srce. — Priznajte, Dija, — pravi Kaden, — da ste prišli na sestanek. Znam pa molčati in ne bom motil.

— Toda, če hočem imeti sestanek, ne potrebujem molččnosti. Toda kako je z vami? Kje je Manoela?

— Da, kje je? Razumem vprašanje. Zopet enkrat se je zabavala. In ko ni mogla najti nikogar boljšega, da bi se zabavala, je poiskala mene. Mogoče, ker ji ščit mojih kreposti jamči za njeno varnost. Toda pomislite, nekaj dni že ne gre več iz hiše. Bere Voraginesovo Legenda aurea ter je kupila nov klečalnik z rdečim žametom.

— Torej njen duševni barometer je zopet padel?

— Da, zopet je nastopila dobo pobožnega izpraševanja same sebe. Toda mislim, da poznam vzrok te izpremembe. Sestra Edita je tukaj.

Dijino srce prične hitreje utripati. — Ali ste jo videli? — ga vpraša.

— Ne — bral sem v časopisu. Beriberi bolnikom je v Copacacani ustanovila ustanovo. In zdi se mi, da se je Manoela z njo sešla. V vsakem takem slučaju Manoela zapade zatajevanju. To je tako gotovo kot amen v cerkvi.

Dija ima dovolj. Bala se je kake pripombe o Editi in prične govoriti o drugih stvareh.

— Ali ste s čim zaposleni? — ga vpraša.

— Ne, samo pogledal sem, ker sem mislil, da bom našel barona Bu'ova. Toda najbrže je v Petropolisu.

— Ali napraviva eno partijo? Moje mišice že postajajo zaspane.

— Z veseljem. Florotte?

— Prosim.

Poiščeta si obleko. Mulatka pomaga Diji. Obleče rumen jopič, neke vrste sweater, ki ji sega do ledja; nato hlače iz črne žide do kolen, črne svilnate nogavice in rumene čevlje. Mulatka ji tudi čez prsi priveže oklep. Dija vzame sabljo in jo potisne v tla. Gibčno jeklo se zaokroži v polkrog. Nato poskusi orožje še na steni, da se prepriča, ako še ni pozabila.

Juan že čaka na njo. Na prsih si ni privezal usnjate zaščite, temveč samo jopič iz surove svilne.

— To zadostuje, — pravi. — Ubili me ne boste. Sicer pa moje srce tudi stoji na pravem mestu.

— Trikrat bom zadela vaše srce, — odgovori Dija.

— Ker mora biti to sladko, se kar ne bom brani!

— Iztegniva!

Rastagno, ki je bil gotov s svojimi učenci, priskoči, toda Dija mu odkima z glavo. Potrebnovala nista niti učitelja, niti nepristranskega sodnika. Oba stojita v polni svetlobi električne svetilke. Prsti se oklenejo ročaja. Klinji se dotaknete. Dijino jeklo počasi obdrigne nasprotnikovo orožje, nato pa naenkrat trdno stopi z desnico naprej, kot bi hotela Juanovo sabljo odbiti na stran. Toda Juan se ne pusti zmotiti, odbije njeno sabljo visoko v zrak in jo zadene v prsi.

— To je bilo moje srce! — pravi Dija smeje in povese orožje. Pri drugem nastopu je previdnejša, spretno odbija njegove udarce in naglo porabi priložnost ter ga zadene v desno stran prsi.

— Dobro ste zadeli, — pravi Juan. — Sedaj sva enaka. Sedaj pa srce trdno držite!

Bila je lepa igra. Tu ni prišla toliko v poštev moč, kot zvitost. Posebno Dija je pazila na vsako priložnost, da bi zadela svojega nasprotnika. Dija skuša z močnim udarcem odbiti Juanovo sabljo, toda Juan jo prehiti, ji odbije orožje in njegova sablja se vpogne na njenih prsih.

Dija izpusti sabljo iz roke in prebledi. Njena leva roka poseže na srčno stran in Dija se nekoliko opoteče.

Z naglim skokom je Juan pri njej in jo prime za ramo.

— Za božjo voljo, Dija, ali sem vas zadel?

Dija pa se zopet postavi.

— Samo nervozen trenutek, — pravi in prime za sabljo.

— Bojujva se dalje.

— Ne, — pravi Juan, — dovolj je. Niste razpoloženi. V restavraciji bova malo pila, to vas bo pokrepčalo....

Imel je prav, ni bila razpoložena. Ni pazila, ker so njene misli letale kot lastavica po modrem nebu. In ko gre tudi z njim v pogovoru po stopnicah proti galeriji, so ji misli raztepele in se pečajo z vsemi možnostmi, toda le malo imajo volje do dela in vendar je hotela postati prosta.

Ob tem času v restavraciji ni bilo nikogar. Sedeta k mizi, naročita si sherry in si prižgeta cigarete. Juan ji pogleda v obraz.

— Prav nič mi ne ugajate, — ji pravi. — Še vedno ste blede. Po pravici povejte, kaj ne, bil sem presurov. Preveč sem vas sunil. Vaše srce bi moral čuvati.

— E, moje srce, — mu odgovori, — kaj vam je ležeče na mojem srcu?

— O — pa zelo. Saj meni!

— To je srce dobre prijateljice.

— Želim, da bi mi bilo kaj več.

— Poznam za pot, Juan. To je uvod za novo izjavo.

— To je popolnoma lahko. Kaj za vas čutim, veste že tri leta. Mogoče je že bolj dolgo. Pri zaljubljenih štejejo leta dvojno kot v vojni.

(Dalje prihodnjik.)

Če sta dva družba, jaz ne napravim gneče

Jaz sem tvoja najboljša prijateljica
jaz sem tvoj Lucky Strike

TOBAK JE, KI ŠTEJE

Ni ga boljšega tobaka kot oni, ki je rabljen v Luckies

Copyright 1935, The American Tobacco Company

ZAGONETNA SMRT POLKOVNIKA LAWRENCA

Ko se je pred par tedni raznesla po svetu vest, da je podlegel znani angleški polkovnik Lawrence poškodbam, ki jih je zadobil pri padcu z motocikla, se je pojavilo najprej mnogo komentarjev o njegovem delovanju. Ameriški novinarji so pisali, da je najznamenitejša Lawrenceova knjiga "Upor v puštinji" ena sama laž, drugi zopet so trdili, da Lawrence sploh ni storil svojih domovinskih nobenih uslug, francoski listi so citirali besede maršala Focha, ki je baje dejal med uporom v Siriji Lawrenceu smeje, da nikoli ne bo poveljeval francoski vojski, če bi Lawrence prevzel poveljstvo arabskih upornikov, ker noče tvegati imena, ki si ga je tako težko priboril na zapadnem bojišču. Angleški tisk je pa citiral besede sira Johna Hamiltona, da se "izmed 50 milijonov nihče ne more primerjati z njim." Nemški tisk je bil v svoji sodbi bolj rezerviran, kajti v izvestnih krogih je dobro znano, da je "mali polkovnik" prvi prodril v tajne oboroževanja hitlerjevske Nemčije.

To, kar dela Lawrenceovo osebnost tako zagonetno in privlačno, je baš čudna razlika med njegovimi pustolovščinami, ki jim je bil dozdrevni cilj slava in njegovim zasebnim življenjem. Lawrence ni nikoli hrepenel niti po časteh, niti po denarju. Po smrti svojega

očeta je podedoval letno rento 500 funtov sterlingov. Prvo, kar je storil, je bilo, da je obdržal samo sto funtov, vse drugo je pa razdelil med bolnice in dobrotelne zavode. Njegovi knjigi "Sedem stebrov modrosti" in "Spomini" bi bili zadostovali, da bi bil postal slaven, če bi že prej ne bil. Toda novo slavo je odločno zopet so trdili, da Lawrence sploh ni storil svojih domovinskih nobenih uslug, francoski listi so citirali besede maršala Focha, ki je baje dejal med uporom v Siriji Lawrenceu smeje, da nikoli ne bo poveljeval francoski vojski, če bi Lawrence prevzel poveljstvo arabskih upornikov, ker noče tvegati imena, ki si ga je tako težko priboril na zapadnem bojišču. Angleški tisk je pa citiral besede sira Johna Hamiltona, da se "izmed 50 milijonov nihče ne more primerjati z njim." Nemški tisk je bil v svoji sodbi bolj rezerviran, kajti v izvestnih krogih je dobro znano, da je "mali polkovnik" prvi prodril v tajne oboroževanja hitlerjevske Nemčije.

Svojim dedičem je zapustil samo nekaj gotovine, svojo privatno knjižnico in hišico na morški obali. V oporoki je določil, naj ga ne pokopljejo pod imenom, ki je proslavilo njegovo dejanja, temveč pod oim, ki ga je nosil zadnje čase, namreč Thomas Edward Shaw. To ime si je bil izbral zato, da bi se v senci slave Bernarda Shawa umaknil pozornosti radovedne javnosti, čeprav je baš s tem izgubil njeno novo in morda tragično zanimanje. Slavnj pisatelj, čigar ime si je bil prisvojil, je bil zelo navdušen za Lawrencea in podaril mu je tudi motocikel s katerim se je prvič vozil. — Bernard Shaw je ostal svoemu ljubljenu naklonjen, kar je dokazal tudi po njegovi smrti, ko je prosil, naj ga pokopljejo v westminsterski opatiji.

Lawrenceova smrt ni bila nič manj zagonetna, kakor vse njegovo življenje in navzlic vsem ukrepom angleške "Tajne službe" se je posrečilo ugotoviti več čudnih okoliščin, nanašajočih se na tako nenadno in presenetljivo Lawrenceovo smrt. Tako mu je motocikel, ki naj bi se bil z njim ubil, nekaj dni poprej podarilo Udruženje bivših častnikov angleške kolonialne vojske. Lawrence je baje preizkušal motocikel prvič usodnega dne. Čudno je pa, da je motocikel, spravljen v bližnji garaži, izginil ta čas, ko so smrtno ranjenega polkovnika odnašali s kraja nesreče in da je bil zamenjan z drugim, ki na njem ni bilo nobenih sledov padea.

Polkovnik Lawrence je opetovano omenil svojim prijateljem, da je njegovo življenje v nevarnosti. Ko je nedavno potoval skozi Marseille, je dejal mornariškemu častniku, ki je zdaj ataše pri angleškem poslanstvu v Parizu: "Ne razumem, kako sem mogel ostati živ sredi te armade sovražnikov, ki so se zarotili, da me odstranijo. Število sovražnikov, ki mi strežejo po življenju, cenim na 20.000." Zagonetne so tudi poškodbe, ki naj bi jim bil Lawrence podlegel. Prvi k njemu poklicani zdravnik je ugotovil samo lahko poškodbo. Njegova diagnoza niti ne omenja, da si je prebil lobanjo, kakor je bilo rečeno pozneje v uradnem poročilu. Ranjenca so prenesli v leseno barako, ki jo je stražilo 20 do zob oboroženih vojakov in iz katere so ga prinesli že mrtvega.

Zadnje dni nikogar niso pustili k njemu tako, da se je zdelo, da je storjeno vse, da bi ne mogel nihče ničesar odkriti. In res ostanejo njegove tajne nepojasnjene, saj jih ni

zaupal nikomur, razen svojemu najintimnejšemu prijatelju Warrenu, ki je kmalu po vojni tudi "nenadoma" umrl. Warren je imel obširno korespondenco in samo on je bil Lawrenceov zaupnik v trenutkih njegove duševne potrtosti. In teh dokumentov nikoli niso našli. Čas, ko so izginili, se ujema z dnevom Warrenove smrti. Tako drago je bilo torej plačati čast biti Lawrenceov zaupnik. On sam je odgovoril neki dami iz londonske družbe, ki je hotela zvedeti za njegovo tajno: "Kaj tako hrepenite po samomoru?"

Ko je bil poklican iz Orijenta, je polkovnik Lawrence izginil iz javnega življenja, da je postal navaden mehanik na vojaškem letališču. Zaduje čase se je govorilo mnogo o letalskem kapitanu T. E. Shawu in o njegovih tajnih mislih. Kakšne so bile te misli?

150 CEKINOV SO IZKOPALI

V Katovicah na Poljskem so delavci te dni kopali kanal na neki cesti. Pri delu je neki delavec s krampom zadel ob trd železen predmet. Začeli so kopati bolj previdno in so kmalu našli globoko v zemlji veliko železno skrinjo, katera pa je bila precej poškodovana. Ko so jo dvignili, se je iztreslo iz nje 15.000 zlatnikov. Delavci so bili vsi iz sebe in bi se bil vsak rad čimbolj okoristil z ugodno priliko. Ker pa so vsi hoteli imeti čimveč cekinov, so se začeli prepirati. Nastal je pretep, ki je končno nánj postala pozornost tudi policija. Tako se je zgodilo, da so delavci izkopali zaklad in se zanj celo stepli, ampak zaklad je končno odnesla policija in s tem končala tudi prepir.

JULIJA:

19. Majestic v Cherbourg
20. Ile de France v Havre
23. Conte di Savoia v Genoa
26. Bremen v Bremen
- Berengaria v Cherbourg
27. Champlain v Havre
31. Washington v Havre
- Normandie v Havre

AUGUST

2. Europa v Bremen
- Aquitania v Cherbourg
- Rex v Genoa
- Majestic v Cherbourg
- Ile de France v Havre
- Conte Grande v Trst
13. Bremen v Bremen
14. Manhattan v Havre
15. Champlain v Havre
16. Berengaria v Cherbourg
17. Conte di Savoia v Genoa
21. Normandie v Havre
22. Aquitania v Cherbourg
23. Europa v Bremen
24. Lafayette v Havre
- Roma v Trst
28. Washington v Havre
- Majestic v Cherbourg
30. Bremen v Bremen
31. Ile de France v Havre
- Rex v Genoa

SEPTEMBER:

4. Normandie v Havre
- Berengaria v Cherbourg
5. Champlain v Havre
- Aquitania v Cherbourg
10. Europa v Bremen
11. Manhattan v Havre
12. Majestic v Cherbourg
14. Lafayette v Havre
- Conte Grande v Trst
17. Bremen v Bremen
19. Berengaria v Cherbourg
21. Ile de France v Havre
24. Rex v Genoa
25. Washington v Havre
26. Champlain v Havre
- Aquitania v Cherbourg
27. Europa v Bremen

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

215 WEST 15th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

